

Σημειώσεις που συνοδεύουν τις διαφάνειες του 2^{ου} Μαθήματος

Αντιγόνη Παρούση και Βασίλης Τσελφές

1^η Διαφάνεια

Ξεκινάμε την επεξεργασία του μοντέλου του O. Patterson από την πολιτισμική πράξη, επειδή το γενικότερο θεωρητικό ρεύμα που ακολουθούμε είναι αυτό του Πραγματισμού.

Στην παρουσίαση θα εστιάσουμε στη δυναμική της πολιτισμικής πράξης, θεωρώντας ότι αυτή είναι καταρχήν «πράξη». Και εδώ χρειαζόμαστε ένα θεωρητικό μοντέλο που να την αναπαριστά.

2^η Διαφάνεια

Υπενθυμίζουμε συνοπτικά τη μορφή της κουλτούρας/ πολιτισμού ως αλληλεπίδραση γνώσης και πράξης.

3^η Διαφάνεια

Παρουσιάζουμε την κεντρική υπόθεση του μοντέλου του «μαγκανοπήγαδου» (A. Pickering) με μια μεταφορά, που βαφτίζει την πράξη/ δράση ως «επιτέλεση/ performance». Ως σκοπούμενη, δηλαδή, πράξη/ δράση, που έχει στόχους, σενάριο, ρόλους, αντιστάσεις...

5^η Διαφάνεια

Εδώ μετασχηματίζεται ή ακόμη και γεννιέται η γνώση.

Θυμηθείτε ποια έλεγαν παραδοσιακά ότι είναι «η μήτηρ της μαθήσεως», όταν δεν υπήρχε ακόμη η υπόθεση της οικοδόμησης της γνώσης από τα υποκείμενα και ασφαλώς κάποιοι μαθητές μάθαιναν. Η επανάληψη!

Θυμηθείτε με ποιον τρόπο δούλευε η παραδοσιακή εκπαίδευση. Εκεί που η προς μάθηση γνώση είχε αυστηρή δομή (π.χ. μαθηματικά). Κάναμε το θεώρημα και μετά επαναλαμβανόμενες εφαρμογές (λύσεις ασκήσεων) για να εμπεδωθεί η μάθηση... το ίδιο μαγκανοπήγαδο, ξανά και ξανά, για να παραμείνουν μετά από το «στύψιμο» οι αρχές της θεωρίας... και η ικανότητα επιτυχούς εφαρμογής κάθε παρόμοιας νέας επανάληψης...

6^η Διαφάνεια

Οι άνθρωποι και οι θεσμοί φαίνεται εύκολα ότι είναι παράγοντες (κάτι σαν υποκείμενα με γνώση, σκοπούς, εκτιμήσεις αντιστάσεων, συμμορφώσεις...) οι υλικές οντότητες με ποιον τρόπο είναι παράγοντες;;; Έχουν σκοπούς; Αντιμετωπίζουν αντιστάσεις, συμμορφώνονται;;;

Για να κατανοήσουμε αυτό το χαρακτηριστικό του μοντέλου, πρέπει να κατανοήσουμε τα όρια του πολιτισμικού σχήματος της εποχής μας, που λέει ότι ο άνθρωπος και οι θεσμοί του είναι «άλλο πράγμα» από τη φύση... ένα πολιτισμικό σχήμα, που δεν υπήρχα από πάντα (και σε όλους τους πολιτισμούς) και που διαχώριζε άνθρωπο και φύση με τον τρόπο που το έκανε με ακρίβεια ο Καρτέσιος: ο άνθρωπος υπάρχει επειδή έχει «πνεύμα» (μη υλικό) και μπορεί να γνωρίζει/ μαθαίνει. Οι φυσικές οντότητες όχι. Αυτές είναι παθητικές και πιάνουν μόνον χώρο (εκτείνονται).

Στον Πραγματισμό πρέπει να προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε τη φυσική υπόσταση του ανθρώπινου «πνεύματος» και να ξαναβάλουμε τον άνθρωπο μέσα στη φύση... Διαφορετικά δεν θα μπορούμε να κατανοήσουμε τα μεγαλύτερα προβλήματα της εποχής μας, όπως η κλιματική αλλαγή ή η πανδημία... Θεωρώντας μόνο τον άνθρωπο και τους θεσμούς του ως ενεργητικούς (λόγω πνεύματος) παράγοντες, θα καταλήγουμε στο ότι ο άνθρωπος και οι θεσμοί του προκάλεσαν και την κλιματική αλλαγή και την πανδημία...

7^η Διαφάνεια

Ποιος παράγοντας κινητοποιεί την κλιματική αλλαγή;

Ποιος παράγοντας υποκρύπτεται κάτω από την αντίσταση "δεν κατανοώ";

Ποιος παράγοντας παρεμβαίνει για να συντελεστεί η συμμόρφωση;

Στα αποτελέσματα που ακολουθούν οι παράγοντες που αναφέρονται αποτελούν αυτούς που ενεργοποιούν την κίνηση του μαγκανοπήγαδου στους κόμβους του (στόχος, αντίσταση, συμμόρφωση). Υπάρχουν βέβαια και παράγοντες που ακολουθούν/ ενεργοποιούνται και συντονίζονται σ' αυτή την ενεργοποίηση... Ο Pickering μιλάει για έναν «χορό» παραγόντων.

13^η Διαφάνεια

Αυτή η δουλειά θα χρησιμοποιηθεί για να δειχτεί «Τι είναι τα media;» (όχι μόνον τα ψηφιακά)... Και η απάντηση θα δοθεί στο πραγματιστικό πλαίσιο: **Τι είναι τα media;;; Ποια είναι η χρήση τους!!!**